

موضوع: Map و جدول درهم سازی

این جلسه می خواهیم راجع به MAP یا ADT Dictionary صحبت کنیم.

Dictionary (Map): داده ساختاری است که تعدادی دوتایی به صورت $(key, value)$ نگه می دارد.
 ↓ مقدار   ↓ کلید

عملیات: $insert(key, value)$: دوتایی را داخل داده ساختار درج می کند.

$search(key)$: کلید داده شده را در دیتابیس جستجو و در صورت یافتن

مقدار value آن را برمی گرداند.

$delete(key)$: کلید داده شده را جستجو و دوتایی مربوط به آن را پاک می کند.

* کلید ها یکتا.

مثال: $(94703217, 20)$, $(98204432, 16)$, $(99302741, 10)$

$16 \leftarrow search(98204432)$

$\leftarrow search(92307741)$

$delete(99302741)$

کاربرد: دیتابیس - کامپایلر - دفترچه تلفن.

key	۱۲۷۸	۲۴۳۲	...		
value	ضلع	ضلع	...		

۱ - آرایه نامرتب:

نوشته: کلیدها تکراری نیستند. $insert: O(1)$

$Search: O(n)$ تعداد دوتایی ها

$delete: O(n)$ میانگین و بیشترین

key				
value				

۲ - آرایه مرتب بر حسب کلید.

$insert: O(n)$

$Search: O(\log n)$

$delete: O(n)$

۳ - استفاده از درج متوازن (AVL و B+)

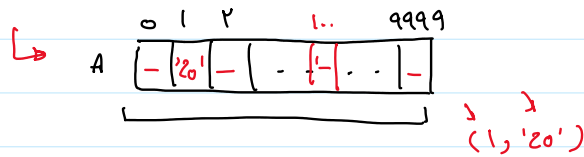
$insert: O(\log n)$

$delete: O(\log n)$

delete : $O(\log n)$ ✓
search : $O(\log n)$ ✓

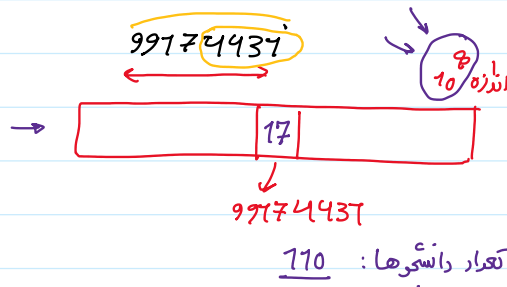
* آیا می شود به عمل کرد؟
در حالت متوسط

مثال ساده : فرض کنید می داریم تمام کلیدها، اعدادی در بازه $\{0, 1, 2, \dots, 9999\}$ است.

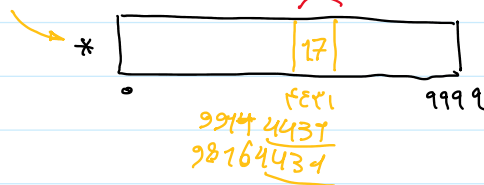

* زمان درج : $O(1)$
* زمان جستجو : $O(1)$ Search (100)
* زمان حذف : $O(1)$

• Direct Addressing
مسئله : حافظه . تعداد عناصر بسیار کمتر از بازه کلیدها باشد

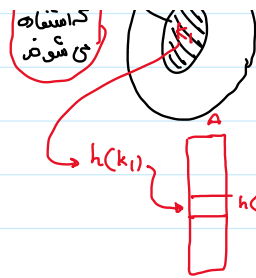
راه حل پیشنهادی : صرفاً ۱۷ رقم کوچک را در نظر بگیریم :

جدول درهم سازی (Hash Table) :

مجموعه کلید : U اندازه U خیلی بزرگ است
ورودی شامل n دوتایی [مثال کلاس ماه $n=10$]
هر جدول درهم سازی ۱۷ خانه دارد :

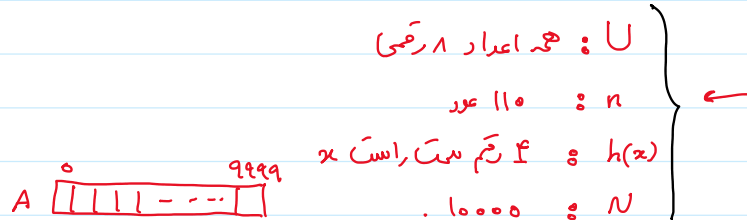

هر جدول درهم سازی ۲ المان دارد:

* تابع درهم سازی: $h: U \rightarrow [0, \dots, N-1]$ و U ، $h(x) = \frac{x \times N}{A}$

N : اندازه آرایه هش
 n : آرایه $A [0, \dots, N-1]$

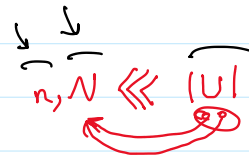
ایده تابع درهم سازی: برای دج کلید x ، مقدار $h(x)$ را در $A[h(x)]$ ذخیره کنیم.

$n \ll N$

تصادم: دو کلید مختلف به یک خانه map شوند:

$h(x) = h(y)$ و $x \neq y$

دقت کنید چون اندازه U خیلی بیشتر از N است، تصادم غیر قابل اجتناب است.

چالش اصلی: رفع تصادم؟

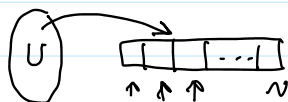
اولی: پستگیری بهتر از درما: تابع هش خود را خوب انتخاب کنید.

مثلا در بحث شماره دانشجویی ها ۱ رقم سمت چپ خوب نیست!

مثلا اگر $h(x) = (ax + b) \% N$ و $gcd(a, N) = 1$ و $a \times N \neq 0$

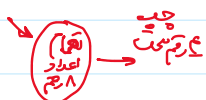
نوشت: $h(x) = \lfloor N(\frac{ax + b}{N}) \rfloor$ و $0 \leq a < N$ و $0 \leq b < N$

پسینها

تابع هش ایده آل:

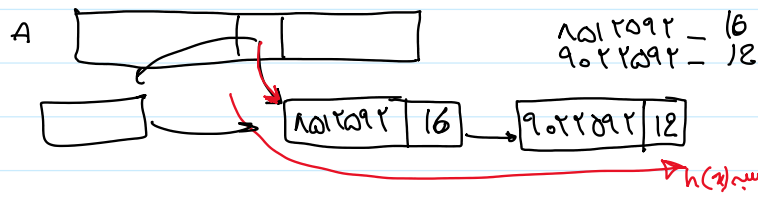
* اگر یک کلید تصادفی از N انتخاب کنیم با احتمال بسیار کم به هر کدام از خانه ها map شود.

زنج تصادفی:

ع-نم-نوع
↑
value

1- روش زنجیه بندی
separate chaining

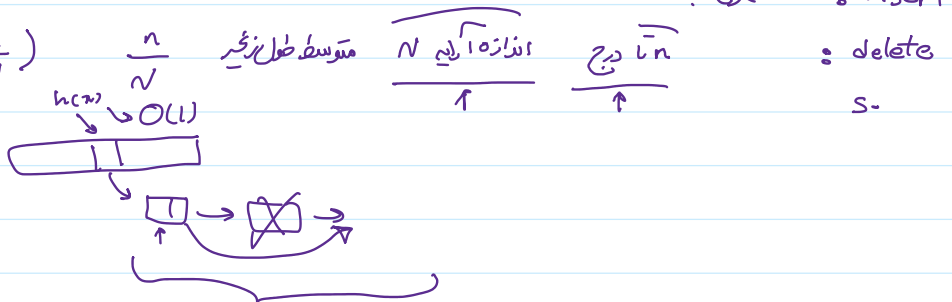
$h(x)$: راصاب ی کنیم
 $insert(n, val)$: یک عدد جدید شامل (n, val) به اول آن اضافه می کنیم
 $O(1)$
 $O(1)$
 $O(1)$
 $h(x)$: Search (x) : و تا انتهای زنجیه جستجو می کنیم
 $O(n)$
 $h(x)$: delete (x)
 $O(n)$

* حالت متوسط : فرض n کلید درج شده هر کدام به صورت یکنواخت و تصادفی از U انتخاب شده اند و تابع درهم سازی ایده آل

load factor : α

ضریب بارگذاری

$$O(1 + \frac{n}{N})$$

Search : موفق : $O(1 + \frac{\alpha}{4})$

ناموفق : $O(1 + \alpha)$